

Kirjallinen lausunto merimiespalvelulain 477/2007 muuttamisesta

Suomen Laivanpäälystöliitto - Finlands Skeppsbefälsförbund ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Suomen Laivanpäälystöliitto ry ei kannata merimiespalvelulain valtion rahoitusosuuden lakkauttamista hallituksen esityksessä kuvatulla tavalla. Leikkaus on merkittävä ja se voi vaarantaa merimiespalvelujen tarjoamisen jatkossa.

Merenkulkijoiden hyvinvointipalveluiden tuottamisesta vastaa Suomessa Merimiespalvelutoimisto (MEPA). Hallituksen esityksessä esitetään, että Suomen valtion osuus MEPA-maksuista lakkautettaisiin täysin ja tämä rahoitusvaje korvattaisiin suomalaisilta merenkulkijoilta ja varustamoilta perittävillä lisämaksuilla.

Velvollisuus tarjota edellä mainittuja merenkulkijoiden hyvinvointipalveluita perustuu kansainvälisiin velvollisuuksiin. ILO:n merityöyleissopimuksen edellyttämien kansainvälisten sopimusvelvoitteiden toteutuminen edellyttää riittävää rahoitusta. Kyseinen sopimus on saatettu voimaan lailla merityötä koskevan vuoden 2006 yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta (951/2012). Kyse on lakisääteisen palvelun järjestämisestä, johon Suomen valtio on sitoutunut myös siltä osin, että palvelua tuotetaan MEPA:n avulla suomelaisten merenkulkijoiden lisäksi myös muille merenkulkijoille. Jäsenvaltion, jonka alueella on merimiespalveluja, on edellytettävä, että ne ovat kaikkien merenkulkijoiden käytettävissä.

Suomen Laivanpäälystöliiton mukaan on kestämaton tilanne, että lakisääteisten velvollisuuksien hoitamisesta ja tämän osalta velvoitteiden täyttämisen vaatimasta rahoituksesta vastaa suomalaiset merenkulkijat ja varustamot yksin. Velvoitteiden täyttäminen on kansainvälisten sopimusten osapuolella eli Suomen valtiolla, jonka ei tulisi siirtää vastuuta sitoumuksistaan suomalaisille merenkulkijoille ja varustamoille, vaan sen tulisi osaltaan vastata velvoitteistaan myös rahoituksen muodossa. Etenkin, kun kyse on velvollisuudesta tarjota merimiespalveluita myös muille tahoille, kuin MEPA-maksujen maksajille, on valtion vetäytyminen rahoituksesta kohtuutonta. Viime kädessä vastuu merimiespalveluiden järjestämisestä on sopimuksen ratifioineella jäsenvaltiolla. Rahoituksesta vetäytyminen vaarantaa meripalveluiden toteuttamisen.

TEM:n edustaja on toiminut MEPA:n edustajiston sekä hallituksen puheenjohtajana vuosikymmeniä. Ei ole toivottavaa, että ministeriön johtama instanssi joutuu tällaisiin taloudellisiin vaikeuksiin.

Suomen Laivanpäälystöliitto lausuu lisäksi, että lakimuutosten aikataulu on liian tiukka siihen, että MEPA voisi tosiasiallisesti sopeuttaa ja tehostaa toimintaansa vastaamaan rahoituksen äkillistä leikkaantumista. Suomen Laivanpäälystöliitto ry ensisijaisesti vastustaa MEPA-rahoituksen valtionosuuksien leikkaamista, mutta toissijaisesti ainakin toivoo rahoituksen leikkaantumisen lykkäämistä siten, että ehdotuksessa otetaan huomioon riittävä siirtymäaika.

MEPA ei voi täyttää lainsäädännössä asetettuja velvollisuuksiaan ja tehtäviään, jos valtion rahoitusosuus leikataan lakimuutoksella.

Helsingissä 5.11.2024

Suomen Laivanpäälystöliitto - Finlands Skeppsbefälsförbund ry